

دبیرستان نمونه فرهنگ ام ایپها

نام و نام خانوادگی: پایه/کلاس: دهم انسانی نام درس: تاریخ (۱) ایران و جهان باستان
نوبت امتحانی: اول زمان شروع: ۸ صبح وقت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه نام دبیر: نیکجو
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۵/۱۰/۱۵ تعداد سئالات: ۲۸ تعداد صفحات: ۴

باسمه تعالی
اداره کل آموزش و پرورش
خراسان رضوی
اداره آموزش و پرورش ناحیه
۵
مشهد مقدس

ردیف	سوالات تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	ب م
	الف) جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.	
۱	تقویم رایج در بین النهرین، تقویم خورشیدی قمری - بابلی بود.	۰/۲۵
۲	یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، افروختن آتش و به کار گرفتن آن بود.	۰/۲۵
۳	نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند زیر سلطه ی مهاجران آریایی در نیامد.	۰/۲۵
	ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.	
۱	دوران تاریخی زندگی انسان با اختراع ..... آغاز شد.	۰/۲۵
۲	مصریان باستان با استفاده از نی، کاغذی به نام ..... ابداع کردند.	۰/۲۵
	ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.	
۱	اسامی ماه های کنونی در تقویم رایج جلالی (تقویم کنونی ما)، برگرفته از کدام تقویم است؟ این تقویم در چه دوره ای رایج گردید؟	۰/۵
۲	فراغنه برای اداره ی کشور از چه کسانی استفاده می کردند؟	۰/۵
۳	در نظام سیاسی یونان، مردان تحت چه شرایطی شهروند به شمار می آمدند؟	۰/۵
۴	دو مورد از شهر های اولیه در فلات ایران را نام ببرید.	۰/۵
۵	محبوب ترین خدای ایلام چه نام داشت؟ نام معبد او چه بود؟	۰/۵
	د) عبارات زیر را کامل کنید.	
۱	پادشاه هخامنشی که بخش هایی از شمال و غرب هند را تصرف کرد و خراج گذار خود نمود:	۰/۲۵
۲	سیاستمدار و آزادیخواه یونان که به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت:	۰/۲۵
۳	حکومت هخامنشی در جریان این جنگ ها به طور پنهانی به اسپارت کمک مالی می کرد کرد:	۰/۲۵
۴	مهم ترین خدایان یونان، در آن مکان جای داشتند:	۰/۲۵
۵	بردگان در روم به رهبری او علیه حکومت روم، قیام کردند:	۰/۲۵

ه) براساس متن زیر موضوع اصلی و موضوع فرعی را بر مبنای یک فیش تحقیقی مشخص کنید .

۱	<p>موضوع اصلی :</p> <p>موضوع فرعی :</p> <p>سنگ‌نوشته بیستون که به دستور داریوش یکم، پادشاه هخامنشی بر سینه کوهی واقع در شهر بیستون از توابع شهرستان هرسین در استان کرمانشاه کنونی کنده شده است، یکی از بزرگ‌ترین سنگ‌نوشته‌های جهان به‌شمار می‌رود. داریوش در این سنگ‌نوشته به برخی اقدامات خود از جمله سرکوب گنومات مغ و دیگر شورشیان اشاره کرده است. در بندهای ۱۲ و ۱۳ از ستون اول سنگ‌نوشته بیستون آمده است: «داریوش شاه گوید: این شاهی که گنومات مغ از کمبوجیه اسپر کورش بزرگ استانده دیرگاهان در اخاندان ما بود. پس از آن گنومات مغ (آن را) از کمبوجیه ستاند. هم پارس، هم ماد، هم سایر کشورها را او تصرف کرد و از آن خود نمود. او شاه شد ... آنگاه من با چند مرد، آن گنومات مغ و آنهایی را که برترین مردان دستیار او بودند، کشتم ... شاهی را از او ستاندم. به خواست آهوزه مزدا من شاه شدم.»</p>	۱
---	--	---

و) مهم‌ترین پیامدهای کشاورزی را در جدول زیر پر کنید .

1		1
---	---	---

۱/۲۵ (ز) مکان‌های باستانی در تصویرهای زیر، چه کمکی به باستان‌شناسان در کشف و شناسایی آثار باستانی و تاریخی می‌کنند؟ عکس‌ها به ترتیب:

۱/۲۵	<p>۱) آرامگاه توتنخامون در مصر: (سه مورد)</p> <p>۲) مقبره‌ها و نقش برجسته‌های نقش رستم در مرودشت استان فارس: (یک مورد)</p> <p>۳) نقاشی غار لاسکو در فرانسه: (یک مورد)</p> 	۱
------	---	---

	(ح) با توجه به متن زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. (متن در صفحه بعد)	
۱	این قوم در حدود ۲۴۰۰ ق.م در مرکز بین النهرین زندگی می کردند . فرمانده آن ها توانست بر کشور- شهر های سومری مسلط شدند. او سر تاسر بین النهرین را به زیر فرمان خود در آورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که مردمان و اقوامی که دارای اندیشه ، آداب و رسوم ، صنعت و هنر گوناگونی بودند ، را یکپارچه و متحد ساخت و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین النهرین شد . الف) نام قوم مورد نظر چیست ؟ ب) نام امپراتور آن را بنویسید .	۱
	ط) منابع تحقیق در تاریخ ایران دوران باستان را بر اساس تصویر های زیر دسته بندی کنید (دو مورد).	
۱	 <p>الف) تاریخ هرودت</p> <p>ب) تاریخ ایران باستان از حسن پیرنیا</p>	
۰/۵	ج) بقایای کاخ اردشیر در فیروز آباد فارس	
	 <p>ک) به سوالات زیر به طور کامل پاسخ دهید .</p>	
۱	هدف از علم تاریخ چیست ؟	۱
۰/۷۵	عوامل حفظ موجودیت و هویت ایرانی در طول تاریخ چه بوده است ؟ (دو مورد)	۲
۱	روش ابن خلدون در مقدمه کتاب العبر در بررسی پیوند میان تاریخ و جغرافیا را بنویسید .	۳

۰/۵	برخی از پژوهشگران هدف از علم باستان شناسی را چه می دانند؟	۴
۱/۲۵	در مرحله ی حفاری یک باستان شناس به چه مهات هایی نیاز دارد؟ چرا؟	۵
۰/۷۵	بر اساس کاوش های باستان شناسی در کدام تپه ، نخستین گرد آورندگان خوراک زندگی می کردند؟ مهم ترین محصولات کشاورزی آن ها چه بوده است؟	۶
۰/۵	دو مورد از اقدانات مهم شی هوانگ تی را نام ببرید .	۷
۲	تأثیر اندیشه و تعلیمات کنفوسیوس را بر نظام سیاسی و اجتماعی چین در در دوران حکومت هان بررسی کنید .	۸
۱/۵	برخی از سکونت گاه های کهن در ایران که با فن ذوب فلزات آشنایی داشته و موفق به ساخت ابزارها و اشیایی در این خصوص شده اند را نام ببرید . (سه مورد)	۹
۲۰	با آرزوی پیروزی و سربلندی برای شما دانش آموز گرامی	

نام و نام خانوادگی: پایه/کلاس: **دهم** انسانی نام درس: **تاریخ (۱) ایران و جهان باستان**
 نام دبیر: **نیکجو** نوبت امتحانی: **اول** زمان شروع: **۸ صبح** وقت پاسخگویی: **۹۰ دقیقه**
 تاریخ برگزاری: **۱۳۹۵/۱۰/۱۵** تعداد سئوالات: **۲۸** تعداد صفحات پاسخنامه: **۵ صفحه**

باسمه تعالی
 اداره کل آموزش و پرورش
 خراسان رضوی
 اداره آموزش و پرورش ناحیه
۵
 مشهد مقدس

بارم	پاسخنامه تاریخ (۱) ایران و جهان باستان	ردیف
	الف) جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.	
۰/۲۵	غلط	۱
۰/۲۵	صحیح	۲
۰/۲۵	صحیح	۳
	ب) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.	
۰/۲۵	خط	۱
۰/۲۵	پاپيروس	۲
	ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.	
۰/۵	تقویم اوستایی ، درعصر ساسانی	۱
۰/۵	وزیر یا شخصی به عنوان کارگزار کل کشور	۲
۰/۵	فقط مردان بالغی که از پدر و مادر آتنی به دنیا آمده بودند .	۳
۰/۵	شوش و چغامیش در خوزستان ، شهداد و جیرفت در کرمان ، شهر سوخته در سیستان . (ذکر دو مورد)	۴
۰/۵	اینشوشیناک ، معبد چغازنبیل .	۵
	د) عبارات زیر را کامل کنید .	
۰/۲۵	داریوش .	۱

۰/۲۵	پریکلس .	۲
۰/۲۵	جنگ های پلوپونزی .	۳
۰/۲۵	کوه المپ .	۴
۰/۲۵	اسپارتاکوس .	۵
	ه) براساس متن زیر موضوع اصلی و موضوع فرعی را بر مبنای یک فیش تحقیقی مشخص کنید .	
۱	<p>براساس انتخاب دانش آموز بر مبنای موضوع اصلی و فرعی ، دو جواب قابل قبول است .</p> <p>الف) موضوع اصلی: بررسی محتوای سنگ نوشته ی بیستون (۰/۲۵)</p> <p>موضوع فرعی : اقدامات داریوش مثل سرکوب شورشیان / سرکوب گئومای مغ / تصرف پارس و ماد / گرفتن شاهی از گئومای مغ / رسیدن به شاهی به خواست اهورامزدا . (ذکر سه مورد ۰/۷۵)</p> <p>ب) موضوع اصلی: اقدامات داریوش اول هخامنشی بر اساس سنگ نوشته ی بیستون . (۰/۵)</p> <p>موضوع فرعی : اقدامات داریوش مثل سرکوب شورشیان / سرکوب گئومای مغ / تصرف پارس و ماد / گرفتن شاهی از گئومای مغ / رسیدن به شاهی به خواست اهورامزدا . (ذکر دو مورد ۰/۵)</p>	۱
	و) مهم ترین پیامد های کشاورزی را در جدول زیر پر کنید.	
۱	<p>۱- یک جانشینی و به وجود آمدن روستاها . (۰/۵)</p> <p>۲- تولید مازاد بر نیاز . (۰/۲۵)</p> <p>۳- شکل گیری تجارت . (۰/۲۵)</p>	۱
۱/۲۵	<p>ز) مکان های باستانی در تصویر های زیر ، چه کمکی به باستان شناسان در کشف و شناسایی آثار باستانی و تاریخی می کنند ؟ عکس ها به ترتیب :</p>	
	<p>۱) آرامگاه توتنخامون در مصر : (سه مورد) : شیوه تدفین مردگان / معماری / مصالح آرامگاه ها / اطلاعات ارزنده ای در باره ی نظام اجتماعی / باورها / فرهنگ / وضعیت اقتصادی / میزان پیشرفت های فنی مردمان و جوامع گذشته / ارائه می دهد .</p>	

	<p>۲) مقبره ها و نقش برجسته های نقش رستم در مرودشت استان فارس : (یک مورد) : گوشه ای از فرهنگ و تمدن کهن ایرانی را نشان میدهد . (البته دانش آموز می تواند با توجه به درک و فهم خود از متن و تصاویر موجود در کتاب با موضوع ایران باستان مطالبی را به استنباط خود بنویسید) .</p> <p>۳) نقاشی غار لاسکو در فرانسه : (یک مورد) : منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردمان دوران پیش از تاریخ به شمار می روند .</p> <p>بارم بندی در اختیار دبیر مربوطه .</p>	
۱	ح) با توجه به متن زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید . (متن در صفحه بعد)	
	<p>با توجه به این که دانش آموز با خوانش و فهم از متن باید به سوالات پاسخ دهد بarm هر مورد ۰/۵ نمره در نظر گرفته شده است .</p> <p>الف) اکدی .</p> <p>ب) سارگن .</p>	۱
۱/۵	ط) منابع تحقیق در تاریخ ایران دوران باستان را بر اساس تصویر های زیر دسته بندی کنید (دو مورد) .	
	<p>الف) تاریخ هروددت : منبع دست اول ، منبع نوشتاری ، نوشتاری غیر ایرانی (مورخ غیر ایرانی ، یونانی و رومی)</p> <p>ب) تاریخ ایران باستان از حسن پیرنیا : منبع دست دوم ، منبع نوشتاری ، نوشتار ایرانی .</p> <p>ج) بقایای کاخ اردشیر در فیروز آباد فارس : منبع دست اول، منبع غیر نوشتاری ، منبع ایران باستان (دوره ساسانی) .</p>	
	ک) به سوالات زیر به طور کامل پاسخ دهید .	
۱	۱) شناخت (۰/۲۵) و آگاهی (۰/۲۵) نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته است . (۰/۵)	
۰/۷۵	۲) آگاهی تاریخی ایرانیان به گذشته ی خود (۰/۵) / زبان فارسی (۰/۲۵) / فرهنگ ایرانی (۰/۲۵) (ذکر دومورد کافی است) .	
۱	۳) او به تاثیر جغرافیا و اقلیم (۰/۲۵) بر تاریخ (۰/۲۵) ، اخلاق (۰/۲۵) و رفتار آدمیان اختصاص داده است (۰/۲۵) .	
۰/۵	۴) شناخت انسان (۰/۲۵) و پژوهش در فرهنگ او (۰/۲۵) .	

۱/۲۵	<p>۵ دانش / تجربه / دقت فراوان (۰/۷۵) ، زیرا ممکن است با کوچکترین اشتباه ، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود . (۰/۵)</p>
۰/۷۵	<p>۶ تپه ی چغاگلان (۰/۲۵) / گندو و جو (۰/۵) .</p>
۰/۵	<p>۷ ذکر دو مورد از موارد ذیل کافی است :</p> <p>۱- با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین دار به تفرقه و تجزیه ی سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد .</p> <p>۲- عنوان امپراتور اول که قبل از آن مخصوص خدایان و قهرمانان اساطیری بود برای خود برگزید . شی هوانگ (تی)</p> <p>۳- به منظور تسلط بیش تر بر حکومت مرکزی بر سرزمین چین اقدامات ذیل را انجام داد :</p> <p>۱- تشکیلات اداری را نوسازی کرد .</p> <p>۲- تشکیلات مالیاتی را نوسازی کرد .</p> <p>۳- شبکه ی گسترده ای از جاده ها را ساخت .</p> <p>۴- به قصد رونق تجارت ، مقیاس وزن ها ، اندازه ها و عیار سکه ها را یکسان نمود .</p> <p>۵- تکمیل دیوار بزرگ چین .</p>
۲	<p>۸ تعالیم او بر این اساس بود که :</p> <p>۱- مردم چطور باید رفتار کنند .</p> <p>۲- حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند .</p> <p>در دوران هان این اندیشه ها رواج یافت و این اقدام به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد . انتخاب ماموران دولتی بر پایه ی اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود . در چارچوب این اصول بر اساس توانمندی و شایستگی های خویش و نه بر مبنای ثروت و وابستگی های خانوادگی به خدمت گرفته می شدند . از این رو کسانی که داوطلب خدمات دولتی بودند ، به منظور اثبات استعداد و صلاحیت خود ، لازم بود در آزمون های مختلفی شرکت کنند .</p>

۱/۵	شهاداد و تل ابلیس و تپه یحیی در کرمان / تپه زاغه در قزوین / شهرستان بافت کرمان / مفرغ های لرستان که بهترین نمونه از صنعت هنر فلزکاری ایرانیان است . (ذکر سه مورد کافی است)	۹
-----	--	---

دبیرستان نمونه فرهنگ ناحیه ۵